ประเด็นสำคัญด้านต่างประเทศของสหภาพยุโรป ประจำปี 2568

ประเด็น	สาระสำคัญ
Vision for Agriculture and Food	เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2568 คณะกรรมาธิการยุโรปได้ออก A Vision for Agriculture and Food: Shaping together an attractive farming and agri-food sector for future generations เพื่อวางแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับด้านเกษตรและอาหารของสหภาพยุโรป โดยสรุป ดังนี้ 1) การสร้างสหภาพฯ ให้เป็นภูมิภาคที่น่าดึงดูดสำหรับภาคการเกษตรและอาหาร 2) เป้าหมายภาคการเกษตรและอาหาร 2040 (พ.ศ. 2583) 2.1) เป็นภาคที่น่าดึงดูดและคาดการณ์ได้ 2.2) เป็นภาคที่สามารถแข่งขันและยืดหยุ่นปรับตัวได้ในการแข่งขันระดับโลก 2.3) เป็นภาคที่ใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ด้านสภาพภูมิอากาศของสหภาพฯ 2.4) เป็นภาคที่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและวิถีชีวิตพื้นที่ชนบท พื้นที่ชายฝั่ง และพื้นที่ outermost regions
การปรับปรุงกฎระเบียบด้านความยั่งยืนและการลงทุนให้เรียบง่ายขึ้น (Sustainability Omnibus Package)	เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2568 คณะกรรมาธิการยุโรปเห็นชอบข้อเสนอปรับปรุงกฎระเบียบด้านความยั่งยืนและการลงทุนให้เรียบง่ายขึ้น (Sustainability Omnibus Package) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน และลดความซับซ้อนของเงื่อนไขการลงทุนในสหภาพยุโรป ประกอบด้วยร่างข้อเสนอแก้ไขกฎระเบียบทั้งหมด 4 ฉบับ ได้แก่ 1) คำสั่งการรายงานความยั่งยืนของการประกอบธุรกิจ (Corporate Sustainability Reporting Directive: CSRD) และคำสั่งว่าด้วยการตรวจสอบย้อนกลับธุรกิจอย่างยั่งยืน (Corporate Sustainability Due Diligence Directive: CSDDD) 2) ร่างกฎหมายลำดับรอง เพื่อแก้ไขเงื่อนไขเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์การพิจารณากิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Taxonomy Disclosures) และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (Taxonomy Climate and Environmental Delegated Acts) 3) มาตรการเก็บภาษีคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) 4) ข้อกำหนดด้านการลงทุน (Invest-EU Regulation)
ร่างข้อเสนอแก้ไขคำสั่ง CSRD ภายใต้ Sustainability Omnibus Package	มีข้อเสนอแก้ไข ดังนี้ 1) ปรับลดขอบเขตของบริษัทที่ต้องรายงานข้อมูล โดยให้เฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ที่มีพนักงานมากกว่า 1,000 คน และมีรายได้เกิน 50 ล้านยูโรหรือมีทรัพย์สินรวมมากกว่า 25 ล้านยูโร 2) กำหนดเกณฑ์ Value Chain Cap เพื่อช่วยให้บริษัทขนาดเล็ก (พนักงานน้อยกว่า 1,000 คน) ที่อยู่ในห่วงโซ่ของบริษัทที่ต้องรายงานข้อมูล ไม่ต้องมีภาระในการรายงานข้อมูลเกินสมควร 3) ปรับปรุงมาตรฐานการรายงานความยั่งยืนของยุโรป (ESRS – European Sustainability Reporting Standards) เพื่อลดจำนวนข้อมูลที่ต้องรายงานลงอย่างมีนัยสำคัญ 4) ยกเลิกมาตรฐานการจัดทำรายงานประเภทเฉพาะรายสาขา (sector-specific standards) 5) การเลื่อนกำหนดเวลาสำหรับการยื่นรายงานไปอีก 2 ปี
ร่างข้อเสนอแก้ไขคำสั่ง CSDDD ภายใต้ Sustainability Omnibus Package	มีข้อเสนอแก้ไข ดังนี้ 1) ขยายระยะเวลาในการออกกฎหมายภายในของแต่ละประเทศสมาชิก EU ไปอีก 1 ปี (ภายใน 26 กรกฎาคม 2570) และขยายระยะเวลาการบังคับใช้กับกลุ่มบริษัทเฟสแรก (first phase) เป็นวันที่ 26 กรกฎาคม 2571 2) ลดภาระบริษัทในการประเมินผลกระทบในห่วงโซ่อุปทานที่ซับซ้อน 3) ลดความซับซ้อนของเงื่อนไขด้านความยั่งยืนของรายงานตรวจสอบย้อนกลับตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Sustainability Due Diligence) เพื่อลดต้นทุนให้บริษัทขนาดใหญ่ และขยายระยะเวลาการประเมินความเสี่ยงด้านความยั่งยืนจากเดิมทุกปี เป็นทุก 5 ปี 4) จำกัดปริมาณข้อมูลที่บริษัทขนาดใหญ่สามารถร้องขอจาก Small and Medium Enterprises (SMEs) และบริษัทขนาดกลางที่มีพนักงานไม่เกิน 500 คน 5) ยกเลิกเงื่อนไขที่เป็นมาตรฐานเดียวกันของสหภาพยุโรปเกี่ยวกับการรับผิดทางแพ่ง (Harmonized EU Conditions for Civil Liability) และเพิกถอนข้อบังคับที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องอนุญาตให้สหภาพแรงงาน หรือภาคประชาสังคมสามารถดำเนินคดีแทนกลุ่มผู้เสียหายได้ (Representative Actions) 6) ปรับเงื่อนไขให้สอดคล้องกับคำสั่ง CSRD ยิ่งขึ้น 7) ยกเลิกเงื่อนไขที่จะต้องทบทวนให้รวมธุรกิจภาคบริการทางการเงิน เข้ามาในขอบเขตของการจัดทำรายงานตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านความยั่งยืน

ประเด็น	สาระสำคัญ
ร่างข้อเสนอแก้ไข EU Taxonomy ภายใต้ Sustainability Omnibus Package	มีข้อเสนอแก้ไข ดังนี้ 1) บริษัทที่มีความคืบหน้าในการดำเนินงานด้านความยั่งยืน แต่ยังไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนด EU Taxonomy ได้อย่างสมบูรณ์ อาจเลือกที่จะรายงานข้อมูลการสอดคล้องบางส่วน (Partial Taxonomy Alignment) ได้โดยสมัครใจ 2) ปรับปรุงรูปแบบการรายงาน (Reporting Templates) ให้เรียบง่ายขึ้น และบริษัทไม่จำเป็นต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ไม่มีความสำคัญทางการเงินต่อธุรกิจของตน
ร่างข้อเสนอแก้ไข CBAM ภายใต้ Sustainability Omnibus Package	มีข้อเสนอแก้ไข ดังนี้ 1) ยกเว้นผู้นำเข้าขนาดเล็ก รวมถึง SMEs และบุคคลทั่วไปที่นำเข้าสินค้า CBAM ในปริมาณน้อย (น้อยกว่า 50 ตัน/ปี หรือ 80 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า) โดยผู้นำเข้าเหล่านี้จะไม่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีใด ๆ ของ CBAM อีกต่อไป 2) การลดความซับซ้อนของกระบวนการสำหรับผู้นำเข้าที่ยังคงอยู่ในขอบเขตของ CBAM เช่น ปรับปรุงขั้นตอนการขออนุญาตขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าสินค้า CBAM (Authorization of Declarants) ลดความซับซ้อนของการคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Calculation) ปรับปรุงเงื่อนไขด้านการรายงาน (Reporting Requirements) ให้เป็นมาตรฐานที่เข้าใจง่ายขึ้น 3) เสริมสร้างประสิทธิภาพของการบังคับใช้ CBAM เช่น การจัดทำยุทธศาสตร์ร่วมด้านการป้องกันการหลบเลี่ยงมาตรการ CBAM (Anti-Circumvention Strategy) เป็นต้น
ร่างข้อเสนอแก้ไขข้อกำหนดด้านการลงทุน (Invest-EU Regulation) ภายใต้ Sustainability Omnibus Package	ปรับปรุงกฎระเบียบด้านการลงทุน ได้แก่ กฎระเบียบของ InvestEU และ EFSI (European Funds for Strategic Investments) ให้มีความเรียบง่ายขึ้น โดยปรับลดความถี่และปริมาณของรายงานที่ต้องจัดทำ เช่น การยกเว้นการรายงานสำหรับผู้รับเงินรายย่อย โดยเฉพาะ SMEs การปรับปรุงกฎเกณฑ์บางประการให้เหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน เช่น การปรับใช้คำนิยามของ SMEs อย่างยืดหยุ่นขึ้นสำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเงินบางประเภท โดยการปรับปรุงข้อกำหนดด้านการลงทุนจะช่วยลดต้นทุนทางธุรการได้ประมาณ 350 ล้านยูโร
กระบวนการเปิดรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเตรียมมาตรการตอบโต้กรณีการใช้ Reciprocal Tariffs ของสหรัฐฯ	เมื่อเดือนพฤษภาคม 2568 คณะกรรมาธิการยุโรปได้เริ่มกระบวนการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเตรียมมาตรการตอบโต้กรณี การใช้ Reciprocal Tariffs ของสหรัฐฯ โดยรายการสินค้าที่คณะกรรมาธิการยุโรปเปิดรับฟังความเห็น ประกอบด้วย (1) สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม พิกัดศุลกากร 01 – 97 (๒) สินค้าที่อาจห้ามส่งออกไปยังสหรัฐฯ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ เศษเหล็กและเศษเหล็กกล้า เศษอะลูมิเนียม โทลูอิดีนและอนุพันธ์ สารผสมกลิ่นหอม และเอนไซม์ ซึ่งกระบวนการดังกล่าว เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระบุในข้อกำหนด EU's Enforcement Regulation โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีของสหรัฐฯ ให้ความเห็นภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2568 ก่อนสรุปผลเพื่อเสนอประเทศสมาชิกพิจารณา ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากประเทศสมาชิกอย่างน้อย 15 ประเทศจาก 27 ประเทศ ก่อนประกาศให้มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการต่อไป
ถ้อยแถลง State of the Union ของสหภาพยุโรป	เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2568 นาง Ursula Von de Layen ประธานคณะกรรมาธิการยุโรปได้ออกแถลงการณ์ State of the Union สรุปผลการดำเนินงานของกรรมาธิการยุโรปในช่วงประมาณ 1 ปีที่ผ่านมานับตั้งแต่เข้าสู่ตำแหน่ง และแผนงานที่จะดำเนินการต่อไป ซึ่งเกี่ยวข้องกับด้านการค้า 5 ประเด็น ได้แก่ 1) <u>ความสามารถทางการแข่งขัน</u> 1.1) Single Market Roadmap มุ่งลดอุปสรรคทางการค้าภายใน Single Market และเพิ่มศักยภาพในสาขาที่มีความสำคัญ ประกอบด้วย การเงิน พลังงาน และโทรคมนาคม 1.2) Industrial Decarbonization Accelerator Act (ภายใต้ Clean Industrial Deal) กำหนดมาตรการเร่งลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานสูง 1.3) Omnibus Package จะลดกระบวนการและกฎระเบียบที่ซับซ้อนผ่านแพ็คเกจ Omnibus ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตของภาคธุรกิจได้ถึงปีละประมาณ 8 พันล้านยูโร 1.4) 28th Regimes and European Innovation Act ดำเนินการออกชุดกฎระเบียบที่จะอำนวยความสะดวกแก่บริษัท SMEs ด้านนวัตกรรม เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ 1.5) European Grid Package ลดการพึ่งพาพลังงานจากรัสเซีย และเพิ่มการใช้แหล่งพลังงานหมุนเวียนภายในเพื่อลดต้นทุน โดยจะมุ่งเน้นไปยังพลังงานนิวเคลียร์ 1.6) EU Cloud and AI Development Act จะทำกฎระเบียบด้านการพัฒนา Cloud and Artificial intelligence (AI)

ประเด็น	สาระสำคัญ
	รวมทั้งสร้างสภาวะที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาด้านควอนตัม (Quantum Sandbox) และจะเพิ่มการลงทุนในการสร้าง European AI Gigafactories เพื่อวางรากฐานการพัฒนา ฝึกฝน และสร้างแบบจำลอง AI รุ่นใหม่ในอนาคต 2) การทหารและความมั่นคง จะมีการออกกฎระเบียบเพิ่มเติมเพื่อต่อต้านอาชญากรรม พร้อมทั้งนโยบายด้านบทลงโทษ สำหรับผู้ลักลอบนำเข้าสินค้าและการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ จะสนับสนุนยูเครนอย่างต่อเนื่อง และจะระงับการสนับสนุนระดับทวิภาคีกับอิสราเอล 3) ความเท่าเทียมทางด้านสังคม (European Social Fairness) 3.1) Strategy for Outermost regions and agendas for cities เพิ่มความสำคัญกับภูมิภาคห่างไกลของสหภาพฯ 3.2) Skill Portability Initiative ทำให้คุณวุฒิ และคุณสมบัติของแรงงานฝีมือเป็นที่ยอมรับทั่วทั้งภูมิภาคโดยอัตโนมัติ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี 3.3) European Anti-Poverty Strategy กำหนดแผนเพื่อขจัดความยากจนภายในปี พ.ศ. 2593 และจะออกมาตรการต่างๆ เพื่อดูแลเรื่องค่าครองชีพ 4) ดำเนินตามแผนงาน European Green Deal เพื่อบรรลุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปี พ.ศ. 2573 และลดการพึ่งพาด้านพลังงาน โดยเฉพาะในสาขายุทธศาสตร์ 5) ข้อตกลงกับสหรัฐฯ ทำให้อุตสาหกรรมของสหภาพฯ สามารถเข้าสู่ตลาดสหรัฐฯ ได้ในเงื่อนไขที่เป็นประโยชน์มากที่สุดภายใต้ข้อจำกัดเมื่อเทียบกับหลายประเทศที่เป็นคู่แข่งของสหภาพฯ

รวบรวมข้อมูลจาก สพต. บรัสเซลส์
ประมวลและสรุปข้อมูลโดย กลุ่มงานพาณิชย์ต่างประเทศ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สป.